

2024/1203

30.4.2024

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/1203

z 11. apríla 2024

o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorou sa nahrádzajú smernice 2008/99/ES a 2009/123/ES

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 83 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Podľa článku 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a článku 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) je Unia zaviazaná zabezpečiť vysokú úroveň ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia. Mala by sa realizovať ochrana životného prostredia v širokom zmysle, ako vyplýva z článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ a článku 191 ZFEÚ, so zahrnutím všetkých prírodných zdrojov vrátane ovzdušia, vody, pôdy, ekosystémov vrátane ekosystémových služieb a funkcií, voľne žijúcich živočíchov a rastlín vrátane biotopov, ako aj služieb poskytovaných prírodnými zdrojmi.
- (2) Podľa článku 191 ods. 2 ZFEÚ sa má politika životného prostredia Únie zameriavať na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v rôznych regiónoch Únie. Táto politika má byť založená na zásade predchádzania škodám a prevencie, zásade nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zásade, že náhradu škody hradí znečisťovateľ. Vzhľadom na to, že trestná činnosť v oblasti životného prostredia má vplyv aj na základné práva, boj proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia na úrovni Únie má zásadný význam pre zabezpečenie ochrany týchto práv.
- (3) Nárast počtu trestných činov proti životnému prostrediu a ich účinkov, ktoré ohrozujú účinnosť práva Únie v oblasti životného prostredia, vyvoláva v Únii pretrvávajúce obavy. Takéto trestné činy sa čoraz viac rozširujú za hranice členských štátov, v ktorých sa páchajú. Takéto trestné činy predstavujú hrozbu pre životné prostredie, a preto vyžadujú vhodnú a účinnú reakciu, ktorá si často vyžaduje účinnú cezhraničnú spoluprácu.
- (4) Existujúce pravidlá sankcií podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES ⁽³⁾ a podľa odvetvového práva Únie v oblasti životného prostredia nie sú dostatočné na dosiahnutie súladu s právom Únie týkajúceho sa ochrany životného prostredia. Takýto súlad by sa mohol a mal zvýšiť dostupnosťou účinných, primeraných a odrádzajúcich trestných sankcií, ktoré zodpovedajú závažnosti trestných činov a dokážu vyjadriť väčší spoločenský nesúhlas než použitie správnych sankcií. Komplementárnosť trestného a správneho práva má zásadný význam pre prevenciu a odrádzanie od protiprávneho konania, ktoré poškodzuje životné prostredie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 290, 29.7.2022, s. 143.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 27. februára 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 26. marca 2024.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28).

- (5) Zoznam trestných činov proti životnému prostrediu v smernici 2008/99/ES by sa mal zrevidovať a mali by sa doplniť ďalšie trestné činy na základe najväznejších porušení práva Únie v oblasti životného prostredia. Mali by sa sprísniť sankcie s cieľom posilniť ich odrádzajúci účinok a mala by sa zlepšiť účinnosť odhaľovania, vyšetrovania, trestného stíhania a vydávania rozhodnutí v súvislosti s trestnými činmi proti životnému prostrediu.
- (6) Členské štáty by mali kriminalizovať určité protiprávne konanie, zabezpečiť väčšiu presnosť, pokiaľ ide o vymedzenie relevantných trestných činov, a harmonizovať druhy a úrovne sankcií.
- (7) Nesplnenie právnej povinnosti konať môže mať ten istý nepriaznivý následok na životné prostredie a ľudské zdravie ako aktívne konanie. Vymedzenie trestných činov v tejto smernici by sa preto malo v príslušných prípadoch vzťahovať tak na konania, ako aj na opomenutia.
- (8) Členské štáty by mali vo svojom vnútroštátnom práve stanoviť trestné sankcie za závažné porušenie práva Únie týkajúceho sa ochrany životného prostredia. V rámci spoločnej rybárskej politiky sa v práve Únie stanovuje komplexný súbor pravidiel kontroly a presadzovania podľa nariadení Rady (ES) č. 1224/2009⁽⁴⁾ a (ES) č. 1005/2008⁽⁵⁾ v prípade závažných porušení vrátane tých, ktoré poškodzujú morské prostredie. Podľa tohto súboru pravidiel majú členské štáty možnosť použiť správne alebo trestné sankcie, alebo oboje. V súlade s oznámeniami Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda a z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov, by sa určité úmyselné protiprávne konanie, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1224/2009 a nariadenie (ES) č. 1005/2008, malo považovať za trestný čin.
- (9) Aby konanie predstavovalo trestný čin proti životnému prostrediu podľa tejto smernice, malo by byť protiprávne. Aby bolo konanie protiprávne, malo by porušovať právo Únie, ktoré prispieva k sledovaniu niektorého z cieľov politiky Únie v oblasti životného prostredia, ako sa uvádza v článku 191 ods. 1 ZFEÚ bez ohľadu na právny základ takéhoto práva Únie, ktoré by mohlo zahŕňať napríklad článok 91, 114, 168 alebo 192 ZFEÚ, alebo by malo porušovať zákony, iné právne predpisy alebo správne ustanovenia členského štátu alebo rozhodnutia prijaté príslušným orgánom členského štátu, ktorými sa vykonáva takéto právo Únie. Táto smernica by mala stanoviť, ktoré protiprávne konanie môže predstavovať trestný čin, a vo vhodných prípadoch stanoviť kvantitatívnu alebo kvalitatívnu hranicu potrebnú na to, aby takéto konanie predstavovalo trestný čin. Takéto konanie by malo predstavovať trestný čin, ak je úmyselné, a v určitých prípadoch aj vtedy, keď bolo vykonané aspoň z hrubej nedbanlivosti. Najmä protiprávne konanie, ktoré spôsobí smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví osôb, podstatnú škodu alebo značné riziko podstatnej škody na životnom prostredí alebo ktoré sa inak považuje za osobitne škodlivé pre životné prostredie, by malo taktiež predstavovať trestný čin, ak je vykonané aspoň z hrubej nedbanlivosti. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať prísnejšie pravidlá v oblasti trestného práva.
- (10) Konanie by malo byť protiprávne aj vtedy, ak sa uskutoční na základe oprávnenia vydaného príslušným orgánom členského štátu v prípade, že takéto oprávnenie bolo získané podvodom alebo na základe korupcie, vydierania alebo donútenia. Okrem toho držba takéhoto oprávnenia by nemala brániť držiteľovi, aby bola voči nemu vyodená trestná zodpovednosť, ak oprávnenie zjavne porušuje príslušné hmotnoprávne požiadavky. Pojem „zjavné porušenie príslušných hmotnoprávnych požiadaviek“ by sa mal vykladať tak, že odkazuje na zjavné a podstatné porušenie príslušných hmotnoprávnych požiadaviek, a jeho cieľom nie je zahrnúť porušenia procesných požiadaviek alebo menej významných prvkov oprávnenia. Nepresúva to povinnosť zabezpečiť, aby boli oprávnenia zákonné,

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1005/2008 z 29. septembra 2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1).

z príslušných orgánov na prevádzkovateľov. Navyše ak sa vyžaduje oprávnenie, skutočnosť, že je zákonné, nevylučuje trestné konanie proti držiteľovi oprávnenia, ak tento držiteľ nespĺňa všetky povinnosti súvisiace s oprávnením alebo iné relevantné právne povinnosti, ktorých sa oprávnenie netýka.

- (11) Okrem toho je potrebné, aby prevádzkovatelia podnikali potrebné kroky na dosiahnutie súladu s legislatívnymi, regulačnými a správnymi ustanoveniami týkajúcimi sa ochrany životného prostredia, ktoré sa uplatňujú pri vykonávaní príslušnej činnosti, a to aj dodržiavaním svojich povinností stanovených v príslušnom práve Únie a vo vnútroštátnom práve, v súvislosti s postupmi na zmenu alebo aktualizáciu existujúcich oprávnení. Malo by sa to vzťahovať aj na povinnosti držiteľa oprávnenia aktualizovať a obnoviť takéto oprávnenie.
- (12) Pokiaľ ide o trestné činy a sankcie vymedzené v tejto smernici, pojem „právnické osoby“ by sa mal chápať tak, že nezahŕňa štáty alebo verejné orgány vykonávajúce štátnu moc alebo verejnoprávne medzinárodné organizácie. Keďže touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá, členské štáty môžu prijať prísnejšie pravidlá vrátane pravidiel týkajúcich sa trestnej zodpovednosti verejných orgánov.
- (13) Niektoré trestné činy vymedzené v tejto smernici zahŕňajú kvalitatívnu hranicu, aby konanie predstavovalo trestný čin, a to, aby takéto konanie spôsobilo smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, vody alebo pôdy, alebo na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách. V záujme ochrany životného prostredia v čo najväčšej možnej miere by sa táto kvalitatívna hranica mala chápať v širokom zmysle vrátane v príslušnom prípade podstatných škôd na živočíchoch a rastlinách, biotopoch, službách poskytovaných prírodnými zdrojmi a ekosystémami, ako aj na ekosystémových funkciách. Pojem „ekosystém“ by sa mal chápať ako dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka, a mal by zahŕňať typy biotopov, biotopy druhov a populácie druhov. Ekosystém by mal zahŕňať aj ekosystémové služby, prostredníctvom ktorých ekosystém priamo alebo nepriamo prispieva ku kvalite života ľudí, a ekosystémové funkcie, ktoré sa týkajú prirodzených procesov v ekosystéme. Menšie jednotky, ako napríklad úl, mravenisko alebo peň stromu, môžu byť súčasťou ekosystému, ale na účely tejto smernice by sa nemali považovať za samostatný ekosystém.
- (14) Na účely tejto smernice by sa mal pojem „ujma“ chápať v širokom zmysle, t. j. zahŕňať akúkoľvek formu fyzického zranenia osoby vrátane zmeny telesnej funkcie alebo štruktúry buniek, dočasnej, chronickej alebo smrteľnej choroby, poruchy tela alebo iného zhoršenia fyzického zdravia, ale nie duševného zdravia.
- (15) Zavádzanie rôznych foriem energie, ako je teplo, zdroje tepelnej energie, hluk vrátane podmorského hluku a iné zdroje akustickej energie, vibrácie, elektromagnetické polia, elektrina alebo svetlo, do životného prostredia môže spôsobiť podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, vody alebo pôdy, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách, alebo smrť alebo vážne zranenie osôb. Rôzne nástroje práva Únie v oblasti životného prostredia regulujú zavádzanie energie do životného prostredia, napríklad v oblasti ochrany vody, morského prostredia, kontroly hluku, odpadového hospodárstva a priemyselných emisií. Vzhľadom na uvedené nástroje by nezákonné zavádzanie energie do životného prostredia malo predstavovať trestný čin podľa tejto smernice, ak spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na životnom prostredí alebo na ľudskom zdraví.
- (16) Ak sa trestné činy vymedzené v tejto smernici týkajú konania, ako je sprístupnenie alebo uvádzanie na trh, predaj, ponúkajúce na predaj alebo obchodovanie, malo by sa zahrnúť konanie vykonávané prostredníctvom informačných a komunikačných technológií.
- (17) V tejto smernici sa zavádza trestný čin uvádzania na trh výrobku, v rozpore so zákazom alebo s inou požiadavkou na ochranu životného prostredia, ktorého použitie vo veľkom rozsahu spôsobí vypúšťanie, emisie alebo zavádzanie množstva materiálov, látok, energie alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na životnom prostredí alebo ľudskom zdraví. V tejto súvislosti by mal byť zákaz alebo iná požiadavka zameraná na ochranu životného prostredia tá, ktorá je stanovená v oblasti práva Únie, ktorá má medzi svojimi stanovenými cieľmi alebo ako účel ochranu životného prostredia vrátane udržiavania, ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia, ochrany ľudského zdravia, rozvážneho a racionálneho využívania

prírodných zdrojov alebo boja proti zmene klímy, alebo podpory opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia. Naopak, ak je takýto zákaz alebo požiadavka stanovená v iných oblastiach práva Únie, ktoré majú iné ciele, napríklad ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov, na konanie by sa nemal vzťahovať daný trestný čin. Na účely tejto smernice sa pod „použitím vo veľkom rozsahu“ rozumie kombinovaný účinok používania výrobku viacerými používateľmi bez ohľadu na ich počet za predpokladu, že konanie spôsobí alebo môže spôsobiť škodu na životnom prostredí alebo na ľudskom zdraví.

- (18) Protiprávny zber, preprava a spracúvanie odpadu a nedostatočný dohľad nad takýmito operáciami a nedostatočná následná starostlivosť o miesta zneškodňovania vrátane činnosti, ktorú uskutočňujú obchodníci alebo sprostredkovatelia, môže spôsobiť ničivé účinky na životné prostredie a ľudské zdravie. Takéto účinky môžu byť spôsobené protiprávnym konaním, ktoré sa týka škodlivého odpadu z farmaceutických výrobkov, omamných látok vrátane zložiek na výrobu omamných látok, chemických látok, odpadu obsahujúceho kyseliny alebo zásady alebo odpadu obsahujúceho jedy, ťažké kovy, olej, tuk, elektrického a elektronického odpadu, vozidiel po dobe životnosti alebo plastového odpadu. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby nezákonné nakladanie s odpadom predstavovalo trestný čin, ak sa takéto konanie týka nebezpečného odpadu v nezanedbateľnom množstve alebo sa týka iného odpadu a takýto iný odpad spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na životnom prostredí alebo ľudskom zdraví.
- (19) Na účely trestného činu zavedeného touto smernicou v súvislosti s recykláciou lodí patriacej do rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 ⁽⁶⁾ treba poznamenať, že v súčasnosti podľa práva Únie sa povinnosti stanovené v uvedenom nariadení vzťahujú len na vlastníkov lodí v zmysle vymedzenia v uvedenom nariadení.
- (20) Pokiaľ ide o posúdenie toho, či je množstvo príslušného výrobku alebo príslušnej komodity spojených s odlesňovaním alebo degradáciou lesov, ako sa uvádza v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 ⁽⁷⁾, zanedbateľné, by členské štáty mohli zohľadniť napríklad množstvo príslušnej komodity alebo príslušného výrobku vyjadrené v čistej hmotnosti alebo v náležitých prípadoch v objeme alebo ako počet položiek, alebo či je rozsah predmetnej činnosti zanedbateľný z hľadiska množstva. Pri takomto posudzovaní by členské štáty mohli v príslušných prípadoch zohľadniť aj iné prvky uvedené v tejto smernici pre určité trestné činy vrátane stavu ochrany dotknutého druhu alebo obnovy životného prostredia.
- (21) Trestné činy súvisiace s úmyselným konaním uvedeným v tejto smernici môžu mať katastrofálne následky, ako sú rozsiahle znečistenie, priemyselné havárie s vážnymi účinkami na životné prostredie alebo rozsiahle lesné požiare. Ak takéto trestné činy spôsobujú zničenie alebo rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je nezvratná alebo dlhotrvajúca, na ekosystéme značnej veľkosti alebo environmentálnej hodnoty, alebo na biotope v chránenej lokalite alebo spôsobia rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je buď nezvratná alebo dlhotrvajúca na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, takéto trestné činy, ktoré môžu mať katastrofálne následky, by mali predstavovať kvalifikované trestné činy, a preto by sa mali trestať prísnejšími sankciami ako sú sankcie uplatniteľné v prípade iných trestných činov vymedzených v tejto smernici. Uvedené kvalifikované trestné činy môžu zahŕňať konanie porovnateľné s ekocídou, na ktorú sa už vzťahuje právo niektorých členských štátov a o ktorej sa diskutuje na medzinárodných fórach.
- (22) Ak, podľa tejto smernice, konanie predstavuje trestný čin len vtedy, ak sa týka nezanedbateľného množstva zodpovedajúceho prekročeniu regulačnej hranice, hodnoty alebo iného povinného parametra, pri posudzovaní toho, či daná hranica, hodnota alebo iný parameter boli prekročené, by sa mala zohľadniť nebezpečnosť a toxicita, okrem iného, materiálu alebo látky, pretože čím nebezpečnejší alebo toxickjší materiál alebo látka je, tým skôr sa dosiahne táto hranica, hodnota alebo iný parameter a v prípade obzvlášť nebezpečných a toxických látok alebo materiálov môže aj veľmi malé množstvo spôsobiť podstatnú škodu na životnom prostredí alebo ľudskom zdraví.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 z 20. novembra 2013 o recyklácii lodí a o zmene nariadenia (ES) č. 1013/2006 a smernice 2009/16/ES (Ú. v. EÚ L 330, 10.12.2013, s. 1).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206).

- (23) Zrýchľovanie zmeny klímy, straty biodiverzity a degradácie životného prostredia spolu s hmatateľnými príkladmi ich ničivých účinkov viedli k uznaniu zelenej transformácie za určujúci cieľ súčasnosti a záležitosť medzigeneračnej spravodlivosti. Ak sa v tejto smernici na účely vymedzenia trestných činov používajú pojmy vymedzené v práve Únie v oblasti životného prostredia na opísanie protiprávneho konania, takéto pojmy by sa mali chápať v zmysle zodpovedajúcich vymedzení pojmov stanovených v príslušných právnych aktoch Únie, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Táto smernica by sa mala vzťahovať aj na všetky akty Únie, ktorými sa menia ustanovenia alebo požiadavky relevantné na účely vymedzenia protiprávneho konania, ktoré spadá pod trestné činy vymedzené v tejto smernici. Pri vypracúvaní takýchto pozmeňujúcich aktov Únie by bolo vhodné do nich začleniť odkaz na túto smernicu. Ak sa však do práva Únie v oblasti životného prostredia zavedú nové druhy protiprávneho konania, ktoré ešte nepatria do rozsahu pôsobnosti trestných činov vymedzených v tejto smernici, táto smernica by sa mala zmeniť na účely zahrnutia týchto nových druhov protiprávneho konania do rozsahu jej pôsobnosti.
- (24) Bez toho, aby bola dotknutá táto dynamická povaha tejto smernice Komisia by mala pravidelne a v prípade potreby posudzovať, či je potrebné zmeniť opis konania v tejto smernici, ktoré môže podľa tejto smernice predstavovať trestný čin. Komisia by mala zvážiť aj to, či je potrebné vymedziť iné trestné činy, ak sú nové druhy protiprávneho konania, ktoré ešte nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, zavedené do práva Únie v oblasti životného prostredia.
- (25) V tejto smernici by sa mal stanoviť neúplný zoznam prvkov, ktoré by mali príslušné orgány v príslušných prípadoch zohľadniť pri posudzovaní toho, či boli dosiahnuté kvalitatívne a kvantitatívne hranice používané na vymedzenie trestných činov proti životnému prostrediu. Poskytnutie takéhoto zoznamu by malo uľahčiť súdržné uplatňovanie tejto smernice a účinnejší boj proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia, ako aj zabezpečiť právnu istotu. Takéto prvky posudzovania alebo ich uplatňovanie by však nemali nadmerne sťažovať odhaľovanie, vyšetrovanie, trestné stíhanie ani vydávanie rozhodnutí v súvislosti s trestnými činmi.
- (26) Ak táto smernica stanovuje, že protiprávne konanie predstavuje trestný čin, len ak je vykonané úmyselne a spôsobí smrť osoby, pojem „úmysel“ by sa mal vykladať v súlade s vnútroštátnym právom s prihliadnutím na príslušnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Na účely tejto smernice by sa preto „úmysel“ mohol chápať ako úmysel spôsobiť smrť osoby, alebo by sa mohol vzťahovať aj na situáciu, v ktorej páchatel napriek tomu, že nechce spôsobiť smrť osoby, je uzrozumený s možnosťou jej spôsobenia a koná alebo sa zdrží konania dobrovoľne a v rozpore s konkrétnou povinnosťou, čím spôsobí smrť osoby. Rovnaký výklad, pokiaľ ide o pojem „úmysel“ by sa mal uplatňovať v prípade, že protiprávne konanie uvedené v tejto smernici, ktoré je úmyselné, spôsobí vážnu ujmu akejkoľvek osobe, alebo zničenie alebo rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je buď nezvratná, alebo dlhodobá, na ekosystéme značnej veľkosti alebo environmentálnej hodnoty, alebo na biotope v chránenej lokalite, alebo spôsobí rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je nezvratná alebo dlhotrvajúca na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody.
- (27) Pokiaľ ide o trestné činy v zmysle vymedzenia v tejto smernici, pojem „z hrubej nedbanlivosti“ by sa mal vykladať v súlade s vnútroštátnym právom, berúc do úvahy príslušnú judikatúru Súdneho dvora. V tejto smernici sa nevyžaduje vymedzenie vo vnútroštátnom práve toho, čo znamená „z hrubej nedbanlivosti“ pre každý jeden znak skutkovej podstaty trestného činu, ako je napríklad držba, predaj alebo ponúkanie na predaj, uvádzanie na trh a podobné znaky. V týchto prípadoch môžu členské štáty rozhodnúť, že pojem „z hrubej nedbanlivosti“ je podstatný pre znaky skutkovej podstaty trestného činu, napríklad stav ochrany, „zanedbateľné množstvo“ alebo skutočnosť, že konanie „môže spôsobiť“ podstatnú škodu.
- (28) V trestnom a súdnom konaní by sa malo náležite zohľadniť zapojenie organizovaných zločineckých skupín, ktoré vykonávajú činnosť spôsobom, ktorý má negatívny vplyv na životné prostredie. Trestné konania za trestné činy proti životnému prostrediu by sa mali zaoberať korupciou, práním špinavých peňazí, počítačovou kriminalitou a podvodmi v oblasti dokladov a, v súvislosti s podnikateľskou činnosťou, zámerom páchatela maximalizovať zisky alebo ušetriť výdavky. Takéto formy trestnej činnosti sú často prepojené so závažnými formami trestnej činnosti v oblasti životného prostredia, a preto by sa nemali riešiť samostatne. Taktiež pri nich hrozí, že spôsobia najmä značné škody na životnom prostredí a ľudskom zdraví vrátane ničivých účinkov na prírodu a miestne komunity. Okrem toho je mimoriadne znepokojujúce, že páchanie niektorých trestných činov proti životnému prostrediu je tolerované alebo aktívne podporované príslušnými správnymi orgánmi alebo úradníkmi vykonávajúcimi svoje verejné úlohy. V niektorých prípadoch to môže mať dokonca formu korupcie. Príkladom takéhoto správania je

tolerovanie porušení práva v oblasti životného prostredia alebo mlčanie o nich v nadväznosti na inšpekcie, zámerné vynechanie inšpekcií alebo kontrol, napríklad pokiaľ ide o to, či držiteľ povolenia dodržiava podmienky povolenia, podpora uznesení alebo hlasovanie v prospech udelenia nezákonných licencií alebo vydávanie sfaľovaných či nepravdivých správ.

- (29) Podnecovanie a napomáhanie a navádzanie na úmyselné spáchanie trestného činu by malo byť tiež trestné. Pokus o spáchanie trestného činu, ktorý spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osobe alebo spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na životnom prostredí alebo ktorý sa inak považuje za osobitne škodlivý, by mal tiež predstavovať trestný čin, ak bol spáchaný úmyselne. Pojem „pokus“ sa vykladá v súlade s vnútroštátnym právom. Pokiaľ ide o trestný čin vymedzený v tejto smernici v súvislosti s realizáciou projektu bez povolenia, keďže realizácia projektu sa má chápať tak, že zahŕňa začiatok realizácie takeého projektu, napríklad práce na prípravu pozemku na výstavbu alebo iné práce s vplyvom na životné prostredie, táto smernica neuvádza tento trestný čin medzi trestnými činmi, pri ktorých by mal byť pokus trestný.
- (30) Sankcie za trestné činy vymedzené v tejto smernici by mali byť účinné, odrádzajúce a primerané. Na tento účel by sa v prípade fyzických osôb mali stanoviť minimálne úrovne hornej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody. Horné hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody stanovené v tejto smernici za trestné činy spáchané fyzickými osobami by sa mali uplatňovať aspoň na najzávažnejšie formy takýchto trestných činov. Trestné právo všetkých členských štátov obsahuje ustanovenia o usmrtení spáchanom úmyselne či z hrubej neobstaranosti. Členské štáty by mali mať možnosť využiť tieto všeobecné ustanovenia vrátane ustanovení o priťažujúcich okolnostiach pri transpozícii ustanovení tejto smernice týkajúcich sa trestných činov, ktoré spôsobia smrť osoby, či už boli spáchané úmyselne alebo z hrubej neobstaranosti.
- (31) Doplnkové sankcie alebo opatrenia sa často považujú za účinnejšie ako finančné sankcie, najmä v prípade právnických osôb. Preto by malo byť možné uložiť doplnkové sankcie alebo opatrenia v príslušnom konaní. Uvedené sankcie alebo opatrenia by mohli zahŕňať povinnosť uviesť životné prostredie do pôvodného stavu, vylúčenie z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov verejného obstarávania, grantov a koncesií a odobratie povolení a oprávnení. Týmto nie je dotknuté voľné uváženie sudcov alebo súdov v trestnom konaní uložiť v jednotlivých prípadoch iné vhodné sankcie.
- (32) Doplnkové sankcie alebo opatrenia by mohli bez toho, aby boli dotknuté požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES⁽⁸⁾, zahŕňať požiadavku obnovy životného prostredia, ak je škoda zvrátna, a požiadavku poskytnúť náhradu škody v prípade, že je škoda nezvrátna alebo páchateľ nie je schopný vykonať takúto nápravu.
- (33) V rozsahu, v akom konanie predstavujúce trestný čin proti životnému prostrediu v zmysle vymedzenia v tejto smernici možno pripísať právnickým osobám, mala by sa voči takýmto právnickým osobám vyvodiť zodpovednosť za takýto trestný čin. V záujme dosiahnutia cieľov tejto smernice by členské štáty, ktorých právo stanovuje trestnú zodpovednosť právnických osôb, mali zabezpečiť, aby ich právo stanovilo účinné, odrádzajúce a primerané druhy a úrovne trestných sankcií, ako sa stanovuje v tejto smernici. V záujme dosiahnutia cieľov tejto smernice by členské štáty, ktorých právo nestanovuje trestnú zodpovednosť právnických osôb, mali zabezpečiť, aby ich právo stanovovalo účinné, odrádzajúce a primerané druhy a úrovne iných ako trestných sankcií, ako sa stanovuje v tejto smernici. Horné hranice peňažných sankcií stanovené v tejto smernici pre trestné činy, ktoré sa v nej vymedzujú, by sa mali uplatňovať aspoň na najzávažnejšie formy takýchto trestných činov. V záujme zaistenia účinnosti, odrádzajúceho účinku a primeranosti uloženej sankcie by sa mala zohľadniť závažnosť konania, ako aj individuálna, finančná a iná situácia právnických osôb. Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť maximálnu výšku peňažných sankcií buď ako percentuálny podiel celkového celosvetového obratu dotknutej právnickej osoby alebo ako pevnú sumu. Pri transpozícii tejto smernice by členské štáty mali rozhodnúť, ktorú z týchto dvoch možností využijú.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

- (34) V prípade, že sa členské štáty pri stanovovaní peňažných sankcií, ktoré sa majú uložiť právnickým osobám, rozhodnú uplatniť kritérium celkového celosvetového obratu právnickej osoby, mali by sa rozhodnúť, či sa má počítať tento obrat na základe hospodárskeho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo na základe hospodárskeho roka, ktorý predchádzal roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie. Členské štáty by mali tiež zvážiť stanovenie pravidiel pre prípady, keď nie je možné stanoviť výšku peňažnej sankcie na základe celkového celosvetového obratu právnickej osoby v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie. V takýchto prípadoch by mali mať členské štáty možnosť zohľadniť iné kritériá, ako napríklad celkový celosvetový obrat v inom hospodárskom roku. Ak uvedené pravidlá zahŕňajú stanovenie pevných súm peňažných sankcií, nemalo by byť povinné, aby maximálne výšky týchto súm dosahovali hranice, ktoré sa stanovujú v tejto smernici ako minimálna požiadavka na maximálnu výšku peňažných sankcií stanovených v pevných sumách.
- (35) Ak sa členské štáty rozhodnú pre hornú hranicu peňažných sankcií stanovenú v pevných sumách, takéto hranice by sa mali stanoviť vo vnútroštátnom práve. Horné hranice takýchto peňažných sankcií by sa mali uplatňovať na najzávažnejšie formy trestných činov vymedzených v tejto smernici, ktoré spáchajú finančne silné právnické osoby. Členské štáty by mali mať možnosť určiť metódu výpočtu týchto horných hraníc peňažných sankcií vrátane osobitných podmienok pre tieto sankcie. Členské štáty sú vyzvané, aby pravidelne preskúmavali hranice peňažných sankcií stanovené v pevných sumách so zreteľom na mieru inflácie a iné výkyvy peňažnej hodnoty v súlade s postupmi stanovenými v ich vnútroštátnom práve. Členské štáty, ktorých menou nie je euro, by mali vo svojej mene stanoviť horné hranice peňažných sankcií, ktoré zodpovedajú hraniciam peňažných sankcií stanoveným v tejto smernici v eurách k dátumu nadobudnutia jej účinnosti. Tieto členské štáty sa vyzývajú, aby pravidelne preskúmavali hranice peňažných sankcií aj so zreteľom na vývoj výmenného kurzu.
- (36) Určením hornej hranice peňažných sankcií nie je dotknuté voľné uváženie sudcov alebo súdov v trestnom konaní uložiť v jednotlivých prípadoch vhodné sankcie. Keďže sa v tejto smernici nestanovujú žiadne dolné hranice peňažných sankcií, sudcovia alebo súdy by mali v každom prípade uložiť vhodné sankcie so zreteľom na individuálnu, finančnú a inú situáciu dotknutej právnickej osoby, ako aj na závažnosť konania.
- (37) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia uplatniteľné na právnické osoby, voči ktorým sa vyvodzuje zodpovednosť za kvalifikované trestné činy vymedzené v tejto smernici boli prísnejšie ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade iných trestných činov vymedzených v tejto smernici. Na tento účel by členské štáty mali v súlade so svojím vnútroštátnym právom stanoviť vyššiu úroveň trestných a iných ako trestných sankcií ako je horná hranica sankcií stanovená v tejto smernici, alebo inak stanoviť prísnejšie sankcie alebo opatrenia vrátane trestných alebo iných ako trestných sankcií alebo opatrení, alebo ich kombináciu.
- (38) Skutočnosť, že voči právnickým osobám sa vyvodzuje zodpovednosť podľa tejto smernice, by nemala brániť vedeniu trestného konania proti fyzickým osobám, ktoré spáchali, navádzali alebo sú spolupáchateľmi v súvislosti s trestnými činmi vymedzenými v tejto smernici. Ak sú splnené podmienky trestnej zodpovednosti, takéto fyzické osoby by sa mali chápať tak, že zahŕňajú aj členov riadiacich a dozorných orgánov spoločnosti.
- (39) Je potrebné, aby členské štáty zvážili zavedenie sankcií alebo opatrení, ktoré sú alternatívnymi opatreniami k trestu odňatia slobody, s cieľom prispieť k obnove životného prostredia.
- (40) Úrovně ukladaných sankcií by sa mali ďalej aproximovať a účinnosť týchto úrovní by sa mala podporiť zavedením spoločných prirážajúcich okolností, ktoré odrážajú závažnosť spáchaného trestného činu. Pojem „prirážajúce okolnosti“ by sa mal chápať buď ako skutočnosti, ktoré umožňujú sudcovi uložiť prísnejšie tresty za ten istý trestný čin, ako sa bežne ukladá bez takýchto skutočností, alebo ako možnosť posudzovať viacero trestných činov súčasne s cieľom zvýšiť tak sankciu. Členské štáty preto nie sú povinné stanoviť osobitné prirážajúce okolnosti, ak sa vo vnútroštátnom práve už stanovujú samostatné trestné činy, za ktoré sa môžu uložiť prísnejšie sankcie.
- (41) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa aspoň jedna z prirážajúcich a poľahčujúcich okolností stanovených v tejto smernici stanovila ako možná prirážajúca alebo poľahčujúca okolnosť v súlade s uplatniteľnými pravidlami v ich právnom systéme. Rozhodnutie o zvýšení alebo znížení trestu s prihliadnutím na všetky osobitné okolnosti každého jednotlivého prípadu by v každom prípade malo zostať na voľnom uvážení sudcu alebo súdu.

- (42) Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté všeobecné pravidlá a zásady vnútroštátneho trestného práva týkajúce sa vynášania rozsudkov či výkonu trestu v súlade s osobitnými okolnosťami v každom jednotlivom prípade. Členské štáty by mali mať možnosť určiť najvhodnejšie druhy doplnkových sankcií alebo opatrení. Najmä v prípadoch, keď vnútroštátne právo stanovuje možnosť uložiť povinnosť viesť životné prostredie do pôvodného stavu v stanovenej lehote za predpokladu, že škoda je zvratná, táto smernica nevyžaduje, aby bol sudca alebo súd zodpovedný aj za monitorovanie vykonávania takejto povinnosti. Podobne, ak odňatie povolení a oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k príslušnému trestnému činu možno uložiť ako sankciu podľa vnútroštátneho práva, by členské štáty mali zabezpečiť, aby sudcovia alebo súdy mali možnosť túto sankciu uložiť buď samy, alebo aby bol informovaný iný príslušný orgán, ktorý môže konať v súlade s vnútroštátnymi procesnými pravidlami.
- (43) Touto smernicou by nemala byť dotknutá občianskoprávna zodpovednosť podľa vnútroštátneho práva alebo povinnosť nahradiť, v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, ujmu alebo škodu spôsobenú v dôsledku daného trestného činu vymedzeného v tejto smernici.
- (44) Zverejnenie osobných údajov odsúdených osôb obsiahnutých v súdnych rozhodnutiach by malo byť možné len v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch na základe individuálneho posúdenia, pričom sa zváži verejný záujem a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života a ochranu osobných údajov odsúdenej osoby podľa článkov 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“). Zverejnenie týchto osobných údajov by preto malo byť možné len v prípadoch závažných trestných činov a v prípadoch, keď sú potrebné silné odrádzajúce účinky. Pri posudzovaní jednotlivých prípadov by sa mohli zohľadniť prvky, ako je závažnosť škody spôsobenej na životnom prostredí, ujmy spôsobenej fyzickým osobám alebo oboje, či bol trestný čin spáchaný opakovane v rovnakom odvetví životného prostredia, a či bol trestný čin spáchaný veľkou spoločnosťou pôsobiaceou vo viacerých členských štátoch alebo v jej prospech, alebo významným účastníkom trhu v konkrétnom odvetví životného prostredia. Každé spracúvanie osobných údajov v súvislosti s touto smernicou by malo byť v súlade s platnými únieovými a vnútroštátnymi právnymi predpismi o ochrane údajov, a najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ⁽⁹⁾ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 ⁽¹⁰⁾. Tieto právne predpisy o ochrane údajov zahŕňajú povinnosť členských štátov poskytnúť vhodné záruky týkajúce sa práv a slobôd dotknutých osôb pri uverejňovaní celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti, ktoré sa týka spáchaného trestného činu a uložených sankcií alebo opatrení. Okrem toho by sa zverejnenie rozhodnutia, ktorým sa právnickej osobe ukladajú sankcie alebo opatrenia, malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá upravujúce anonymizáciu súdnych rozhodnutí alebo dĺžku uverejnenia.
- (45) Povinnosti stanovené v tejto smernici týkajúce sa stanovenia trestných sankcií by nemali oslobodzovať členské štáty od povinnosti stanoviť vo vnútroštátnom práve správne sankcie a iné opatrenia za porušenia práva Únie v oblasti životného prostredia.
- (46) Členské štáty by mali jasne vymedziť rozsah presadzovania správneho a trestného práva, pokiaľ ide o trestné činy proti životnému prostrediu v súlade s ich vnútroštátnym právom. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, ktorým sa transponuje táto smernica, by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa pri ukladaní trestných sankcií a správnych sankcií dodržiavali zásady charty vrátane zákazu konaní, ktoré nedodržiavajú zásadu *ne bis in idem*.
- (47) Okrem toho by súdne a správne orgány v členských štátoch mali mať k dispozícii celý rad trestných a iných ako trestných sankcií a ďalších opatrení vrátane preventívnych opatrení na riešenie rôznych druhov kriminálneho správania individualizovaným, včasným, primeraným a účinným spôsobom.

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

- (48) Ak sú trestné činy pretrvávajúcej povahy, mali by sa čo najskôr zastaviť. Členské štáty sa vyzývajú, aby príslušným orgánom umožnili nariadiť okamžité ukončenie protiprávneho konania alebo zabrániť takémuto konaniu.
- (49) Ak páchatelia dosiahli finančné zisky, takéto zisky by sa mali skonfiškovať. Členské štáty by mali prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa zaistené a skonfiškované príjmy a prostriedky mohli primerane spravovať v súlade s ich povahou. Členské štáty by mali zvážiť prijatie opatrení umožňujúcich použitie skonfiškovaného majetku, ak je to možné, na financovanie obnovy životného prostredia alebo nápravy akejkoľvek spôsobenej škody alebo na poskytnutie náhrady za environmentálne škody v súlade s vnútroštátnym právom.
- (50) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá týkajúce sa premlčacích dôb potrebné na to, aby mohli účinne bojovať proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia, a to bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pravidlá, v ktorých sa nestanovujú premlčacie doby na vyšetrovanie, trestné stíhanie a presadzovanie práva. Premlčacia doba vo všeobecnosti plyní od okamihu, keď bol trestný čin spáchaný. Keďže sa však v tejto smernici stanovujú minimálne pravidlá, členské štáty môžu stanoviť, že premlčacia doba začne plynúť neskôr, a to od okamihu, keď bol trestný čin odhalený, za predpokladu, že takýto okamih odhalenia je jasne určený v súlade s vnútroštátnym právom. Členské štáty môžu podľa tejto smernice stanoviť kratšie premlčacie doby ako tie, ktoré sú stanovené v tejto smernici, za predpokladu, že v ich právnych systémoch je možné prerušiť alebo pozastaviť takéto kratšie premlčacie doby v prípade úkonov, ktoré možno určiť v súlade s vnútroštátnym právom.
- (51) Najmä vzhľadom na mobilitu páchatelov spolu s cezhraničnou povahou trestných činov vymedzených v tejto smernici a možnosťou vedenia cezhraničného vyšetrovania by členské štáty mali stanoviť súdnu právomoc s cieľom účinne bojovať proti takýmto trestným činom. Členské štáty by mali v prípadoch, keď môžu vzniknúť spory o právomoc, spolupracovať s Eurojustom, a to najmä na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727⁽¹¹⁾. Daný členský štát by mal stanoviť právomoc vo veciach trestných činov spáchaných na palube lode alebo lietadla, ktoré sú registrované v danom členskom štáte, alebo sa plavia alebo letia pod jeho vlajkou, pričom zohľadnia príslušné normy, ktoré už existujú v rámci príslušných medzinárodných dohôd. Členským štátom by sa podľa tejto smernice nemala uložiť povinnosť prvýkrát stanoviť takúto právomoc vo veciach trestných činov, ktoré vzhľadom na svoju povahu nemôžu byť spáchané na palube lode alebo lietadla.
- (52) Členské štáty by mali stanoviť právomoc vo veciach trestných činov vymedzených v tejto smernici, ak škoda, ktorá je jedným znakom skutkovej podstaty trestného činu, vznikla na ich území. V súlade s vnútroštátnym právom a v súlade so zásadou teritoriality by členský štát mohol stanoviť právomoc vo veciach trestných činov spáchaných úplne alebo čiastočne na jeho území.
- (53) S cieľom zabezpečiť úspešné vykonávanie trestného práva v oblasti životného prostredia by členské štáty v prípade trestných činov proti životnému prostrediu mali príslušným orgánom sprístupniť účinné nástroje vyšetrovania, napríklad tie, ktoré sú v ich vnútroštátnom práve k dispozícii na boj proti organizovanej trestnej činnosti alebo iným závažným trestným činom, a to vtedy a v takom rozsahu, v akom je použitie týchto nástrojov vhodné a primerané vzhľadom na povahu a závažnosť trestných činov stanovených vo vnútroštátnom práve. Takéto prostriedky by mohli zahŕňať odpočúvanie, sledovanie vrátane elektronického sledovania, kontrolované dodávky, monitorovanie bankových účtov a iné nástroje finančného vyšetrovania. Tieto nástroje by sa mali používať v súlade so zásadou proporcionality a pri plnom rešpektovaní charty. Je nevyhnutné, aby bolo dodržané právo na ochranu osobných údajov.
- (54) Trestné činy proti životnému prostrediu poškodzujú prírodu a spoločnosť. Osoby nahlasujúce porušenia práva Únie v oblasti životného prostredia ľudia vykonávajú službu vo verejnom záujme a zohrávajú kľúčovú úlohu pri odhaľovaní a prevencii takýchto porušení, a tým aj pri ochrane životného prostredia a blahobytu spoločnosti. Jednotlivci, ktorí sú v kontakte s organizáciou v kontexte ich pracovnej činnosti, často vedia o hrozbách alebo škode v súvislosti s verejným záujmom a so životným prostredím ako prví. Osoby, ktoré nahlasujú nezrovnalosti, sú

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a o nahradení a zrušení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 138).

známe ako oznamovatelia. Možných oznamovateľov od nahlasovania obáv alebo podozrení často odrádza strach z odvetných opatrení. Takéto nahlasujúce osoby majú možnosť využiť vyváženú a účinnú ochranu stanovenú v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937⁽¹²⁾, ktorej rozsah pôsobnosti zahŕňa aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES a 2009/123/ES⁽¹³⁾. Po tom, ako táto smernica nahradí smernice 2008/99/ES a 2009/123/ES, by osoby, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie v oblasti životného prostredia na základe tejto smernice mali mať naďalej možnosť využiť uvedenú ochranu zo strany členských štátov, ktoré sú ňou viazané.

- (55) Cenné informácie o možných trestných činoch proti životnému prostrediu by mohli mať aj iné osoby ako tie, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie podľa smernice (EÚ) 2019/1937. Mohlo by ísť o členov dotknutej komunity alebo vo všeobecnosti o členov spoločnosti, ktorí sa aktívne podieľajú na ochrane životného prostredia. Takéto osoby, ktoré nahlasujú trestné činy proti životnému prostrediu, ako aj osoby, ktoré spolupracujú pri presadzovaní práva v súvislosti s takýmito trestnými činmi, by mali dostať potrebnú podporu a pomoc v kontexte trestného konania, aby neboli znevýhodnené v dôsledku svojej spolupráce, ale aby im bola poskytnutá podpora a pomoc. Pre takéto osoby by mali byť k dispozícii potrebné podporné a pomocné opatrenia v súlade s ich procesnými právami podľa vnútroštátneho práva a mali by zahŕňať aspoň všetky podporné a pomocné opatrenia dostupné osobám so zodpovedajúcimi procesnými právami v trestných konaniach týkajúcich sa iných trestných činov. Uvedené osoby by mali byť v súlade so svojimi procesnými právami podľa vnútroštátneho práva chránené aj pred prenasledovaním za nahlasovanie trestných činov proti životnému prostrediu alebo za spoluprácu v trestnom konaní. Obsah potrebných podporných a pomocných opatrení nie je stanovený v tejto smernici a mali by ho určiť členské štáty. Od členských štátov sa nevyžaduje, aby sprístupnili podporné a pomocné opatrenia osobám, ktoré sú v danom trestnom konaní podozrivé alebo obvinené.
- (56) Členské štáty by mali posúdiť potrebu umožniť osobám anonymné nahlasovanie trestných činov proti životnému prostrediu, ak takáto možnosť ešte nie je stanovená.
- (57) Keďže životné prostredie sa nedokáže v trestnom konaní zastupovať ako obeť, na účely účinného presadzovania práva by členovia zainteresovanej verejnosti mali mať možnosť konať v mene životného prostredia ako verejného statku v súlade s vnútroštátnym právom a s výhradou príslušných procesných pravidiel.
- (58) Touto smernicou sa od členských štátov nevyžaduje, aby zaviedli nové procesné práva pre členov zainteresovanej verejnosti. Ak však takéto procesné práva pre členov zainteresovanej verejnosti v členskom štáte existujú pre ekvivalentné situácie týkajúce sa iných trestných činov, ako sú trestné činy stanovené podľa tejto smernice, ako je právo zúčastňovať sa na konaniach ako poškodená strana, takéto procesné práva by sa mali udeliť aj členom zainteresovanej verejnosti v trestnom konaní týkajúcom sa trestných činov proti životnému prostrediu vymedzeným v tejto smernici. Právami členov zainteresovanej verejnosti nie sú dotknuté práva obetí, ako sa stanovujú v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ⁽¹⁴⁾. Pojem „členovia zainteresovanej verejnosti“ a „obete“ by mali zostať odlišnými pojmami a od členských štátov by sa nemalo vyžadovať, aby uplatňovali práva obetí na členov zainteresovanej verejnosti. Touto smernicou sa od členských štátov nevyžaduje, aby členom zainteresovanej verejnosti udelili procesné práva v trestnom konaní, ktoré priznávajú iným kategóriám osôb ako členom zainteresovanej verejnosti.
- (59) Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia, ako sú informačné kampane a kampane na zvyšovanie povedomia zamerané na príslušné verejné a súkromné zainteresované strany, ako aj výskumné a vzdelávacie programy, ktorých cieľom je znížiť celkovú mieru páchania trestných činov proti životnému prostrediu a riziko páchania trestnej činnosti v oblasti životného prostredia. Vo vhodných prípadoch by členské štáty mali konať v spolupráci s takýmito zainteresovanými stranami. V tejto súvislosti by opatrenia zamerané na zlepšenie predchádzania trestným činom proti životnému prostrediu mohli zahŕňať podporu systémov dodržiavania súladu a náležitej starostlivosti, podnecovanie prevádzkovateľov k tomu, aby mali pracovníkov zodpovedných za pomáhanie zabezpečenia súladu s trestným právom Únie v oblasti životného prostredia, a presadzovanie transparentnosti s cieľom posilniť súlad s trestným právom v oblasti životného prostredia. Doplnkové sankcie uložené právnickým osobám podľa tejto

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

⁽¹³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/123/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia (Ú. v. EÚ L 280, 27.10.2009, s. 52).

⁽¹⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57).

smernice by mohli zahŕňať aj povinnosť spoločností zaviesť systémy náležitej starostlivosti na zlepšenie dodržiavania environmentálnych noriem, ktoré prispievajú aj k predchádzaniu ďalším trestným činom proti životnému prostrediu. Okrem toho by členské štáty mohli zvážiť zriadenie fondu na podporu preventívnych opatrení v súvislosti s trestnými činmi proti životnému prostrediu a ich ničivými následkami.

- (60) Nedostatok zdrojov a právomocí v oblasti presadzovania práva v prípade vnútroštátnych orgánov, ktoré odhaľujú, vyšetrojú, trestne stíhajú alebo vydávajú rozhodnutia v súvislosti s trestnými činmi proti životnému prostrediu, vytvára prekážky pre účinné predchádzanie týmto trestným činom a ich trestanie. Predovšetkým nedostatok zdrojov môže úplne brániť orgánom v prijímaní akýchkoľvek opatrení alebo obmedzovať ich opatrenia na presadzovanie práva, čo páchatelom umožňuje vyhnúť sa vyvodu zodpovednosti alebo dostať trest, ktorý nezodpovedá závažnosti trestného činu. Preto by sa mali stanoviť minimálne kritériá týkajúce sa zdrojov a právomocí v oblasti presadzovania práva.
- (61) Účinné fungovanie reťazca presadzovania práva sa opiera o celý rad odborných zručností. Keďže zložitost výziev, ktoré predstavujú trestné činy proti životnému prostrediu, a technická povaha takýchto trestných činov vyžadujú multidisciplinárny prístup, je potrebná vysoká úroveň právnych znalostí a technických odborných znalostí, finančná podpora, ako aj vysoká úroveň odbornej prípravy a špecializácie v rámci všetkých príslušných orgánov. Členské štáty by mali poskytovať odbornú prípravu zodpovedajúcu funkciám tých, ktorí zodpovedajú za odhaľovanie, vyšetrovanie, trestné stíhanie alebo vydávajú rozhodnutia v súvislosti s trestnou činnosťou v oblasti životného prostredia. Vo vhodných prípadoch by členské štáty mali pri zohľadnení svojich ústavných tradícií a štruktúry svojich právnych systémov, ako aj iných okolností vrátane veľkosti dotknutého členského štátu, posúdiť potrebu zvýšiť úroveň špecializácie takýchto orgánov v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu v súlade s vnútroštátnym právom. Ak má dotknutý členský štát malú veľkosť a má len obmedzený počet príslušných orgánov, v posúdení by sa mohlo dospieť k záveru, že vzhľadom na tento obmedzený počet nie je špecializácia možná alebo odporúčaná. Najmä s cieľom maximalizovať odbornosť a účinnosť reťazca presadzovania práva by členské štáty mali zvážiť aj pridelenie špecializovaných vyšetrovacích jednotiek, prokurátorov a sudcov v záujme riešenia trestných vecí v oblasti životného prostredia. Všeobecné trestné súdy by mohli ustanoviť špecializované senáty sudcov. Všetky príslušné orgány presadzovania práva by mali mať k dispozícii technické odborné znalosti.
- (62) Na zabezpečenie účinného, integrovaného a súdržného systému presadzovania práva, ktorý zahŕňa správne, občianskoprávne a trestnoprávne opatrenia, by členské štáty mali organizovať vnútornú spoluprácu a komunikáciu medzi všetkými príslušnými orgánmi zapojenými do presadzovania práva v administratívnych veciach a presadzovania práva v trestných veciach, vrátane všetkých orgánov vykonávajúcich preventívne, trestné a nápravné funkcie.
- (63) V súlade s uplatniteľnými pravidlami by členské štáty mali medzi sebou spolupracovať aj prostredníctvom agentúr Únie, najmä Eurojustu a Europolu, ako aj s orgánmi Únie vrátane Európskej prokuratúry a Európskeho úradu pre boj proti podvodom v ich príslušných oblastiach pôsobnosti. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá cezhraničnej spolupráce a vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach, by sa takáto spolupráca mala poskytovať s cieľom zabezpečiť účinný boj proti trestným činom vymedzeným v tejto smernici a mala by zahŕňať technickú a operačnú pomoc, ktorú vo vhodných prípadoch poskytne Eurojust príslušným vnútroštátnym orgánom, ak to tieto orgány potrebujú na koordináciu svojich vyšetrovaní. Komisia by mohla vo vhodných prípadoch poskytnúť pomoc. Takáto pomoc by nemala zahŕňať účasť Komisie na postupoch vyšetrovania alebo trestného stíhania jednotlivých trestných prípadov vedených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a nemala by sa chápať tak, že zahŕňa finančnú podporu alebo akýkoľvek iný rozpočtový záväzok Komisie.
- (64) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby si príslušné vnútroštátne orgány vymieňali informácie o osobách odsúdených za trestné činy vymedzené v tejto smernici v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2009/315/SVV⁽¹⁵⁾.
- (65) S cieľom zabezpečiť súdržný prístup k boju proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia by členské štáty mali prijať, uverejniť, implementovať a pravidelne preskúmať národnú stratégiu boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, v ktorej sa stanovujú ciele a priority a zodpovedajúce opatrenia a potrebné zdroje. Národná stratégia by sa mala zamerať najmä na ciele a priority vnútroštátnej politiky v oblasti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia, metódy koordinácie a spolupráce medzi príslušnými orgánmi, postupy a mechanizmy pravidelného monitorovania a hodnotenia dosiahnutých výsledkov a pomoc zo strany európskych sietí, ktoré sa zaoberajú záležitosťami priamo súvisiacimi s bojom proti trestným činom proti životnému prostrediu a súvisiacim

⁽¹⁵⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV z 26. februára 2009 o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 93, 7.4.2009, s. 23).

porušeniam. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť o vhodnej podobe takejto stratégie, ktorá by mohla zohľadňovať ich ústavné tradície z hľadiska delby moci a príslušnosti a byť buď sektorová alebo tvoriť súčasť širšieho strategického dokumentu. Bez ohľadu na to, či členské štáty stanovia prijatie jednej alebo viacerých stratégií, ich celkový obsah by mal zahŕňať územie celého členského štátu.

- (66) V záujme účinného riešenia trestných činov proti životnému prostrediu vymedzených v tejto smernici je potrebné, aby príslušné orgány v členských štátoch zbierali presné, konzistentné a porovnateľné štatistické údaje o týchto trestných činoch. Členské štáty by preto mali zabezpečiť primeraný systém na zaznamenávanie, vytváranie a prenos existujúcich štatistických údajov o trestných činoch vymedzených v tejto smernici. Uvedené štatistické údaje by sa mali použiť členskými štátmi na strategické a operačné plánovanie činností v oblasti presadzovania práva, na analýzu rozsahu a trendov v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu, ako aj na poskytovanie informácií občanom. Členské štáty by mali Komisii zasielať príslušné štatistické údaje o konaniach o trestnej činnosti v oblasti životného prostredia v celom členskom štáte, ktoré získajú z údajov, ktoré už existujú na centralizovanej alebo decentralizovanej úrovni. Komisia by mala pravidelne posudzovať a uverejňovať v správe výsledky svojho posúdenia na základe štatistických údajov zaslaných členskými štátmi.
- (67) Štatistické údaje zasielané podľa tejto smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu by mali byť porovnateľné medzi členskými štátmi a mali by sa získavať na základe spoločných minimálnych noriem. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci na stanovenie štandardného formátu na zasielanie štatistických údajov. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽¹⁶⁾.
- (68) Štandardný formát zasielania štatistických údajov o druhoch a úrovniach sankcií vrátane informácií o súvisiacich kategóriách trestných činov Komisii v súlade s touto smernicou by sa mal stanoviť v súlade s postupom výboru stanoveným v tejto smernici.
- (69) V súlade s článkami 1 a 2 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (70) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (71) Cieľom tejto smernice je zmeniť a rozšíriť ustanovenia smernice 2008/99/ES. Vzhľadom na to, že ide o podstatné zmeny, pokiaľ ide o ich množstvo a povahu, v záujme jasnosti by sa smernica 2008/99/ES mala nahradiť vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú viazané touto smernicou.
- (72) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES⁽¹⁷⁾ bola na základe smernice 2009/123/ES doplnená o ustanovenia o trestných činoch a sankciách týkajúcich sa vypúšťania znečisťujúcich látok z lodí. Takéto trestné činy a sankcie by mali patriť do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Preto by sa, pokiaľ ide o členské štáty viazané touto smernicou, mala smernica 2009/123/ES zodpovedajúcim spôsobom nahradiť. Týmto nahradením by nemali byť dotknuté povinnosti uvedených členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu uvedenej smernice do vnútroštátneho práva. V súlade s tým, pokiaľ ide o členské štáty viazané touto smernicou, odkazy na tie ustanovenia smernice 2005/35/ES doplnené alebo nahradené smernicou 2009/123/ES, by sa mali považovať za odkazy na túto smernicu. Členské štáty, ktoré touto smernicou nie sú viazané, by mali byť naďalej viazané smernicou 2005/35/ES zmenenou smernicou 2009/123/ES.

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES zo 7. septembra 2005 o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 11).

- (73) Keďže ciele tejto smernice, a to zabezpečenie spoločného vymedzenia trestných činov proti životnému prostrediu a zaistenie dostupnosti účinných, odrádzajúcich a primeraných trestných sankcií za závažné trestné činy, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale okrem iného z dôvodu cezhraničných škôd, ktoré môže na životnom prostredí spôsobiť dotknuté konanie, a z dôvodu rozsahu a dôsledkov potrebnej reakcie, možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (74) Povinnosti vyplývajúce z tejto smernice sa uplatňujú bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie o procesných právach v trestnom konaní a členské štáty by mali zaručiť, aby sa v plnej miere dodržiavali procesné práva podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní.
- (75) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady, ktoré boli uznané najmä v charte, vrátane ochrany osobných údajov, slobody prejavu a práva na informácie, slobody podnikania, práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpcie neviny a práva na obhajobu, zásad zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ako aj práva nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin. Touto smernicou sa má zabezpečiť úplné rešpektovanie uvedených práv a zásad a mala by sa implementovať v súlade s nimi,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

Touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá, pokiaľ ide o vymedzenia trestných činov a sankcií v záujme účinnejšej ochrany životného prostredia, ako aj pokiaľ ide o opatrenia na prevenciu a boj proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a na účinné presadzovanie práva Únie v oblasti životného prostredia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

- Termíny použité v tejto smernici na účely opisu konania uvedeného v článku 3 ods. 2 sa v náležitých prípadoch vykladajú v súlade s vymedzeniami pojmov stanovenými v práve Únie, ako sa uvádza v článku 3 ods. 1 písm. a).
- Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
 - „právnická osoba“ je akýkoľvek subjekt práva, ktorý má takéto postavenie podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, s výnimkou štátov alebo verejných orgánov pri výkone štátnej moci a s výnimkou verejnoprávnych medzinárodných organizácií;
 - „biotop v chránenej lokalite“ je každý biotop druhov, ktorého územie sa klasifikuje ako osobitne chránené územie podľa článku 4 ods. 1 alebo 2 smernice 2009/147/ES, alebo každý prirodzený biotop alebo biotop druhov, ktorého lokalita je označená ako osobitne chránené územie podľa článku 4 ods. 4 smernice 92/43/EHS alebo ktorého lokalita je v zozname lokalít európskeho významu v súlade s článkom 4 ods. 2 smernice 92/43/EHS;
 - „ekosystém“ je dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka, a zahŕňa typy biotopov, biotopy druhov a populácie druhov.

Článok 3

Trestné činy

- Členské štáty zabezpečia, aby konanie uvedené v odsekoch 2 a 3 tohto článku, ak je úmyselné, a konanie uvedené v odseku 4 tohto článku, ak sa vykoná aspoň z hrubej neobstaranosti, predstavovalo trestný čin, ak je takéto konanie protiprávne.

Na účely tejto smernice je konanie protiprávne, ak sa ním porušuje:

- a) právo Únie, ktoré prispieva k sledovaniu niektorého z cieľov politiky Únie v oblasti životného prostredia uvedených v článku 191 ods. 1 ZFEÚ; alebo
- b) vnútroštátny zákon, nariadenie alebo správny predpis členského štátu alebo rozhodnutie prijaté príslušným orgánom členského štátu, ktorým sa vykonáva právo Únie uvedené v písmene a).

Takéto konanie je protiprávne aj vtedy, keď sa vykonáva na základe oprávnenia vydaného príslušným orgánom členského štátu, ak takéto oprávnenie bolo získané podvodom alebo na základe korupcie, vydierania alebo donútenia, alebo ak takéto oprávnenie zjavne porušuje hmotnoprávne požiadavky.

2. Členské štáty zabezpečia, aby toto konanie, ak je protiprávne a úmyselné, predstavovalo trestný čin:

- a) vypúšťanie, emisia alebo zavádzanie množstva materiálov alebo látok, energie alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- b) uvádzanie na trh, ktoré je v rozpore so zákazom alebo s inou požiadavkou na ochranu životného prostredia, výrobku, ktorého použitie vo veľkom rozsahu, a to používanie výrobku viacerými používateľmi bez ohľadu na ich počet, spôsobí vypúšťanie, emisiu alebo zavádzanie množstva materiálov alebo látok, energie alebo ionizujúceho žiarenia do ovzdušia, pôdy alebo vody a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, vody alebo pôdy, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- c) výroba, uvádzanie na trh alebo sprístupňovanie na trhu, vývoz alebo používanie látok ako takých, látok v zmesiach alebo v predmetoch vrátane ich začlenenia do predmetov, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby, podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách a:
 - i) je obmedzené podľa hlavy VIII nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 a prílohy XVII k nemu ⁽¹⁸⁾;
 - ii) je zakázané podľa hlavy VII nariadenia (ES) č. 1907/2006;
 - iii) nie je v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ⁽¹⁹⁾;
 - iv) nie je v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 ⁽²⁰⁾;
 - v) nie je v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽²¹⁾; alebo

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní (Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

- vi) je zakázané podľa prílohy I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 ⁽²²⁾;
- d) výroba, používanie, skladovanie, dovoz alebo vývoz ortuti, zlúčenín ortuti, zmesí ortuti a produktov s prídavkom ortuti, ak takéto konanie nie je v súlade s požiadavkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 ⁽²³⁾ a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby, podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- e) realizácia projektov v zmysle článku 1 bodu 2 písm. a), ako sa uvádza v článku 4 bode 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ ⁽²⁴⁾, ak sa takéto konanie vykonáva bez povolenia a spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na kvalite ovzdušia alebo pôdy alebo kvalite alebo stave vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- f) zber, preprava alebo spracovanie odpadu, dohľad nad takýmito operáciami a následná starostlivosť o miesta zneškodňovania vrátane činnosti, ktorú uskutočňujú obchodníci alebo sprostredkovatelia, ak sa takéto konanie:
- i) týka nebezpečného odpadu, ako sa vymedzuje v článku 3 bode 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES ⁽²⁵⁾, a zároveň sa týka nezanedbateľného množstva takéhoto odpadu; alebo
- ii) týka iného odpadu, než je odpad uvedený v bode i), a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby, alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- g) preprava odpadu v zmysle článku 2 bodu 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1157 ⁽²⁶⁾, ak sa takéto konanie týka nezanedbateľného množstva, či už v rámci jednej prepravy, alebo v rámci viacerých prepráv, ktoré sa zdajú prepojené;
- h) recyklácia lodí patriaca do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 1257/2013 bez toho, aby takéto konanie bolo v súlade s požiadavkami uvedenými v článku 6 ods. 2 písm. a) uvedeného nariadenia;
- i) vypúšťanie znečisťujúcich látok z lodí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 3 smernice 2005/35/ES, do ktorejkoľvek z oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 uvedenej smernice okrem prípadov, keď takéto vypúšťanie z lodí spĺňa podmienky pre výnimky stanovené v článku 5 uvedenej smernice, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť zhoršenie kvality vody alebo škodu na morskom prostredí;

⁽²²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 z 20. júna 2019 o perzistentných organických látkach (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 45).

⁽²³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 zo 17. mája 2017 o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008 (Ú. v. EÚ L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁽²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1157 z 11. apríla 2024 o preprave odpadu, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1257/2013 a (EÚ) 2020/1056 a zrušuje nariadenie (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj>).

- j) prevádzka alebo zatvorenie zariadenia, v ktorom sa vykonáva nebezpečná činnosť alebo v ktorom sa skladujú alebo používajú nebezpečné látky alebo zmesi, keď takéto konanie a takéto nebezpečná činnosť, látka alebo zmes patria do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ⁽²⁷⁾ alebo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ⁽²⁸⁾, a keď takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- k) výstavba, prevádzka a demontáž zariadenia, keď takéto konanie a takéto zariadenie patria do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/30/EÚ⁽²⁹⁾ a keď takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- l) výroba, produkcia, spracovanie, manipulácia, používanie, držba, skladovanie, preprava, dovoz, vývoz alebo zneškodňovanie rádioaktívneho materiálu alebo rádioaktívnych látok, keď takéto konanie a takýto materiál alebo látka patria do rozsahu pôsobnosti smerníc Rady 2013/59/Euratom⁽³⁰⁾, 2014/87/Euratom⁽³¹⁾ alebo 2013/51/Euratom⁽³²⁾ a keď takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- m) odber povrchovej alebo podzemnej vody v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁽³³⁾, ak takéto konanie spôsobí alebo môže spôsobiť podstatnú škodu na ekologickom stave alebo ekologickom potenciáli útvarov povrchovej vody, alebo na kvantitatívnom stave útvarov podzemnej vody;
- n) usmrtenie, zničenie, odchyt, držba, predaj alebo ponúkajú na predaj exempláru alebo exemplárov druhov voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín uvedených v prílohe IV alebo v prílohe V, ak sa na druhy uvedené v tejto prílohe vzťahujú rovnaké opatrenia ako na druhy uvedené v prílohe IV k smernici Rady 92/43/EHS⁽³⁴⁾ a exempláru alebo exemplárov druhov uvedených v článku 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁽³⁵⁾ s výnimkou prípadov, keď sa takéto konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov;
- o) obchodovanie s exemplárom alebo exemplármi druhu voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín alebo s ich časťami alebo derivátmi uvedených v prílohách A a B k nariadeniu Rady (ES) č. 338/97⁽³⁶⁾, a dovoz exempláru alebo exemplárov takýchto druhov, ich častí alebo derivátov uvedených v prílohe C k uvedenému nariadeniu, s výnimkou prípadov, keď sa takéto konanie týka zanedbateľného množstva takýchto exemplárov;

⁽²⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1).

⁽²⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽²⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/30/EÚ z 12. júna 2013 o bezpečnosti vyhľadávania, prieskumu a ťažby ropy a zemného plynu na mori a o zmene smernice 2004/35/ES (Ú. v. EÚ L 178, 28.6.2013, s. 66).

⁽³⁰⁾ Smernica Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia a ktorou sa zrušujú smernice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Ú. v. EÚ L 13, 17.1.2014, s. 1).

⁽³¹⁾ Smernica Rady 2014/87/Euratom z 8. júla 2014, ktorou sa mení smernica 2009/71/Euratom, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 219, 25.7.2014, s. 42).

⁽³²⁾ Smernica Rady 2013/51/Euratom z 22. októbra 2013, ktorou sa stanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 296, 7.11.2013, s. 12).

⁽³³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽³⁴⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽³⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽³⁶⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1).

- p) uvádzanie príslušných komodít alebo príslušných výrobkov na trh Únie alebo ich sprístupnenie na trhu Únie alebo ich vývoz z trhu Únie v rozpore so zákazom stanoveným v článku 3 nariadenia (EÚ) 2023/1115, s výnimkou prípadov, keď sa takéto konanie týka zanedbateľného množstva;
- q) akékoľvek konanie, ktoré spôsobí poškodenie biotopu v chránenej lokalite alebo rušenie živočíšnych druhov vymenovaných v písmene a) prílohy II k smernici Rady 92/43/EHS v chránenej lokalite v zmysle článku 6 ods. 2 uvedenej smernice, ak je takéto poškodenie alebo rušenie významné;
- r) uvádzanie na územie Únie, uvádzanie na trh, držanie, chov, preprava, používanie, výmena, povolenie rozmnožovania, pestovanie alebo kultivácia, uvoľnenie do životného prostredia alebo šírenie inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie, keď takéto konanie porušuje:
- i) obmedzenia stanovené v článku 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 ⁽³⁷⁾ a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo ťažkú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách; alebo
 - ii) podmienku povolenia vydaného podľa článku 8 nariadenia (EÚ) č. 1143/2014 alebo autorizácie udelennej podľa článku 9 uvedeného nariadenia a spôsobí alebo môže spôsobiť smrť alebo závažnú ujmu na zdraví akejkoľvek osoby alebo podstatnú škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody, alebo podstatnú škodu na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách;
- s) výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz, používanie alebo uvoľňovanie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu, či už samostatne alebo ako zmesi, ako sa uvádza v článku 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/590 ⁽³⁸⁾, alebo výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz alebo používanie výrobkov a zariadení a ich častí, ktoré obsahujú látky poškodzujúce ozónovú vrstvu alebo ktorých fungovanie závisí od týchto látok, ako sa uvádza v článku 2 písm. b) uvedeného nariadenia;
- t) výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz, používanie alebo uvoľňovanie fluórovaných skleníkových plynov, či už samostatne alebo ako zmesi, ako sa uvádza v článku 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 ⁽³⁹⁾, alebo výroba, uvádzanie na trh, dovoz, vývoz alebo používanie výrobkov a zariadení a ich častí, ktoré obsahujú fluórované skleníkové plyny alebo ktorých fungovanie závisí od týchto plynov, ako sa uvádza v článku 2 písm. b) uvedeného nariadenia, alebo uvádzanie do prevádzky takýchto výrobkov alebo zariadení.
3. Členské štáty zabezpečia, aby trestné činy súvisiace s konaním uvedeným v odseku 2 predstavovali kvalifikované trestné činy, ak takéto konanie spôsobí:
- a) zničenie alebo rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je buď nezvratná alebo dlhodobá, na ekosystéme značnej veľkosti alebo environmentálnej hodnoty, alebo na biotope v chránenej lokalite; alebo
 - b) rozsiahlu a podstatnú škodu, ktorá je buď nezvratná alebo dlhodobá na kvalite ovzdušia, pôdy alebo vody.
4. Členské štáty zabezpečia, aby konanie uvedené v odseku 2 písm. a) až d), písm. f) a g), písm. i) až q), písm. r) bode ii), písm. s) a t) predstavovalo trestný čin, ak je takéto konanie protiprávne a vykonané aspoň z hrubej neobstaranosti.

⁽³⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 35).

⁽³⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/590 zo 7. februára 2024 o látkach, ktoré poškadzujú ozónovú vrstvu, a o zrušení nariadenia (ES) č. 1005/2009 (Ú. v. EÚ L, 2024/590, 20.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/590/oj>).

⁽³⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 zo 7. februára 2024 o fluórovaných skleníkových plynoch, ktorým sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 517/2014 (Ú. v. EÚ L, 2024/573, 20.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj>).

5. Popri trestných činoch súvisiacich s konaním uvedeným v odseku 2 môžu členské štáty v súlade so svojím vnútroštátnym právom stanoviť aj ďalšie trestné činy s cieľom chrániť životné prostredie.

6. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri posudzovaní toho, či je škoda alebo možná škoda podstatná, pokiaľ ide o konanie uvedené v odseku 2 písm. a) až e), písm. f) bode ii), písm. j) až m) a písm. r), v príslušných prípadoch zohľadnili jeden alebo viaceré z týchto prvkov:

- a) základný stav postihnutého životného prostredia;
- b) či je škoda dlhodobá, strednodobá alebo krátkodobá;
- c) rozsah škody;
- d) zvratnosť škody.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri posudzovaní toho, či konanie uvedené v odseku 2 písm. a) až e), písm. f) bode ii), písm. j) až m) a písm. r), môže spôsobiť škodu na kvalite ovzdušia, pôdy alebo kvalite alebo stave vody, alebo na ekosystéme, živočíchoch alebo rastlinách, zohľadnil, v príslušných prípadoch, jeden alebo viaceré z týchto prvkov:

- a) konanie sa týka činnosti, ktorá sa považuje za riskantnú alebo nebezpečnú pre životné prostredie alebo ľudské zdravie, a vyžaduje si oprávnenie, ktoré nebolo získané alebo dodržané;
- b) miera prekročenia regulačnej hranice, hodnoty alebo iného povinného parametra stanoveného v práve Únie alebo vnútroštátnom práve uvedenom v odseku 1 druhom pododseku písm. a) a b) alebo v oprávnení vydanom na danú činnosť;
- c) či materiál alebo látka sú klasifikované ako nebezpečné, rizikové alebo inak klasifikované ako škodlivé pre životné prostredie alebo ľudské zdravie.

8. Členské štáty zabezpečia, aby pri posúdení toho, či ide o zanedbateľné alebo nezanedbateľné množstvo na účely odseku 2 písm. f) bodu i) a písm. g), n), o) a p), sa podľa v príslušných prípadoch zohľadnila jedna alebo viacero z nasledujúcich okolností:

- a) počet dotknutých položiek;
- b) miera prekročenia regulačnej hranice, hodnoty alebo iného povinného parametra stanoveného v práve Únie alebo vnútroštátnom práve uvedenom v odseku 1 druhom pododseku písm. a) a b);
- c) stav ochrany dotknutých druhov živočíchov alebo rastlín;
- d) náklady na obnovu životného prostredia, ak je možné posúdiť tieto náklady.

Článok 4

Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus

1. Členské štáty zabezpečia, aby podnecovanie, napomáhanie a navádzanie na spáchanie trestného činu, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 2 a 3 bolo trestné.

2. Členské štáty zabezpečia, aby pokus o spáchanie trestného činu, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 2 písm. a) až d), písm. f) a g), písm. i) až m), písm. o), p), r), s) a t), ak bol spáchaný úmyselne, bol trestný.

Článok 5

Sankcie pre fyzické osoby

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v prípade trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa za:

- a) trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2 písm. a) až d), a písm. f), j), k), l) a r), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, ak spôsobia smrť akejkoľvek osoby;

- b) trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 3, ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov;
- c) trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 4, ak sa v uvedenom odseku odkazuje na článok 3 ods. 2 písm. a) až d), a písm. f), j), k) a l), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov, ak spôsobia smrť akejkoľvek osoby;
- d) trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2 písm. a) až l), a písm. p), s), a t), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby stanovenou najmenej na päť rokov;
- e) trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2, písm. m), n), o), q) a r), ukladal trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.

3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na fyzické osoby, ktoré spáchali trestné činy spadajúce pod články 3 a 4, mohli uplatňovať doplnkové trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia, ktoré môžu zahŕňať:

- a) povinnosť:
 - i) obnoviť životné prostredie v stanovenej lehote, ak je škoda zvratná, alebo
 - ii) nahradiť škodu na životnom prostredí, ak je škoda nezvratná alebo páchateľ nie je schopný takúto nápravu vykonať;
- b) pokuty, ktoré sú primerané závažnosti konania a individuálnym, finančným a iným okolnostiam dotknutej fyzickej osoby a v príslušných prípadoch sa určujú s náležitým ohľadom na závažnosť a dĺžku trvania škody spôsobenej na životnom prostredí a na finančné výhody plynúce z trestného činu;
- c) vylúčenie z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov verejného obstarávania, grantov, koncesií a oprávnení;
- d) zákaz zastávať v právnickej osobe vedúce postavenie rovnakého typu ako typu použitého na spáchanie trestného činu;
- e) odobratie povolení a oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k príslušnému trestnému činu;
- f) dočasné zákazy kandidovať na verejnú funkciu;
- g) ak na základe individuálneho posúdenia existuje verejný záujem, uverejnenie celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti, ktoré sa týka spáchaného trestného činu, a uložených sankcií alebo opatrení, ktoré môžu zahŕňať osobné údaje odsúdených osôb len v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch.

Článok 6

Zodpovednosť právnických osôb

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa voči právnickým osobám mohla vyvodiť zodpovednosť za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4, pokiaľ boli tieto trestné činy spáchané v prospech uvedených právnických osôb akoukoľvek osobou, ktorá má v rámci dotknutej právnickej osoby vedúce postavenie a ktorá konala buď samostatne, alebo ako súčasť orgánu uvedenej právnickej osoby na základe:

- a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
- b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby; alebo
- c) právomoci vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa voči právnickým osobám mohla vyvodiť zodpovednosť, keď nedostatok dohľadu alebo kontroly zo strany osoby uvedenej v odseku 1 umožnil spáchanie trestného činu uvedeného v článkoch 3 a 4 v prospech právnickej osoby osobou, ktorá podlieha jej právomoci.

3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 tohto článku nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré spáchali, navádzali alebo sú spolupáchateľmi v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4.

Článok 7

Sankcie pre právnické osoby

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe, voči ktorej sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6 ods. 1 alebo 2, mohli uložiť účinné, primerané a odrádzajúce trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby trestné alebo iné ako trestné sankcie pre právnické osoby, voči ktorým sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6 ods. 1 alebo 2 za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4, zahŕňali peňažné sankcie. Členské štáty tiež prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia pre takúto právnické osoby mohli zahŕňať:

a) povinnosť:

i) obnoviť životné prostredie v stanovenej lehote, ak je škoda zvratná, alebo

ii) nahradiť škodu na životnom prostredí, ak je škoda nezvratná alebo páchateľ nie je schopný takúto nápravu vykonať;

b) vylúčenie z nároku na verejnú dávku alebo pomoc;

c) vylúčenie z prístupu k verejnému financovaniu vrátane postupov verejného obstarávania, grantov, koncesií a oprávnení;

d) dočasný alebo trvalý zákaz vykonávania podnikateľských činností;

e) odobratie povolení a oprávnení na vykonávanie činností, ktoré viedli k spáchaniu predmetného trestného činu;

f) uloženie súdneho dohľadu;

g) súdne rozhodnutie o zániku právnickej osoby;

h) zatvorenie prevádzok, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu;

i) povinnosť zaviesť systémy náležitej starostlivosti na zlepšenie dodržiavania environmentálnych noriem;

j) ak existuje verejný záujem, zverejnenie celého súdneho rozhodnutia alebo jeho časti, ktoré sa týka spáchaného trestného činu a uložených sankcií alebo opatrení, bez toho, aby boli dotknuté pravidlá ochrany súkromia a osobných údajov.

3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa aspoň v prípade právnických osôb, voči ktorým sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6 ods. 1, mohli za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2 uložiť peňažné sankcie trestnej alebo inej ako trestnej povahy, ktorých výška je primeraná závažnosti konania a osobným, finančným a iným pomerom dotknutých právnických osôb. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby maximálna výška takýchto peňažných sankcií nebola nižšia ako:

a) v prípade trestných činov, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2 písm. a) až l) a písm. p), s) a t):

i) 5 % celkového celosvetového obratu právnickej osoby buď v hospodárskom roku predchádzajúcom roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku predchádzajúcom roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie, alebo

ii) suma zodpovedajúca 40 000 000 EUR;

b) v prípade trestných činov, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2 písm. m), n), o), q) a r):

i) 3 % celkového celosvetového obratu právnickej osoby buď v hospodárskom roku predchádzajúcom roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku predchádzajúcom roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie, alebo

ii) suma zodpovedajúca 24 000 000 EUR.

Členské štáty môžu tiež určiť pravidlá pre prípady, keď nie je možné určiť výšku peňažnej sankcie na základe celkového celosvetového obratu právnickej osoby v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo v hospodárskom roku, ktorý predchádzal roku rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie.

4. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa právnickým osobám, voči ktorým sa vyvodzuje zodpovednosť podľa článku 6 za trestný čin, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 3, mohli uložiť prísnejšie trestné alebo iné ako trestné sankcie alebo opatrenia, než sú tie, ktoré sa uplatňujú na trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2

Článok 8

Príťažujúce okolnosti

Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v súvislosti s príslušnými trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 v súlade s vnútroštátnym právom mohli za príťažujúce okolnosti považovať jedna alebo viacero z týchto okolností, a to v rozsahu, v akom nie sú znakom skutkovej podstaty trestných činov uvedených v článku 3:

a) trestný čin spôsobil zničenie alebo nezvratnú alebo dlhodobú podstatnú škodu na ekosystéme;

b) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV ⁽⁴⁰⁾;

c) trestný čin zahŕňal použitie páchatelom falošných alebo pozmenených dokladov;

d) trestný čin bol spáchaný verejným činiteľom pri výkone jeho povinností;

e) páchatel bol v minulosti odsúdený právoplatným rozsudkom za trestné činy rovnakej povahy ako tie, ktoré sú uvedené v článku 3 alebo 4;

f) v dôsledku trestného činu vznikli značné finančné výhody alebo sa očakával vznik značných finančných výhod, alebo sa prostredníctvom trestného činu zabránilo značným výdavkom, a to priamo alebo nepriamo, a to v rozsahu, v akom takéto výhody alebo výdavky možno určiť;

g) páchatel zničil dôkazy alebo zastrašoval svedkov alebo navrhovateľov;

⁽⁴⁰⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

- h) trestný čin bol spáchaný v lokalite klasifikovanej ako osobitne chránené územie podľa článku 4 ods. 1 alebo 2 smernice 2009/147/ES, alebo ako osobitne chránené územie podľa článku 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS alebo v lokalite v zozname lokalít európskeho významu v súlade s článkom 4 ods. 2 smernice Rady 92/43/EHS.

Príťažujúca okolnosť uvedená v písmene a) tohto článku sa nevzťahuje na trestný čin, na ktorý sa vzťahuje článok 3 ods. 3

Článok 9

Poľahčujúce okolnosti

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v súvislosti s príslušnými trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 v súlade s vnútroštátnym právom mohli za poľahčujúce okolnosti považovať jedna alebo viacero z týchto okolností:

- a) páchateľ obnoví životné prostredie do jeho predchádzajúceho stavu, ak takáto obnova nie je povinnosťou podľa smernice 2004/35/ES, alebo pred začatím vyšetrovania trestného činu prijme opatrenia na minimalizáciu vplyvu a rozsahu škody alebo napravi škodu;
- b) páchateľ poskytne správnym alebo súdnym orgánom informácie, ktoré by nemohli získať iným spôsobom, a tým im pomôže:
 - i) identifikovať alebo postaviť pred súd ostatných páchateľov;
 - ii) získať dôkazy.

Článok 10

Zaistenie a konfiškácia

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom umožniť vyšetrovanie, identifikovanie, zaistenie a konfiškáciu prostriedkov a príjmov z trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4.

Členské štáty viazané smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ⁽⁴¹⁾ prijímú opatrenia uvedené v prvom odseku v súlade s uvedenou smernicou.

Článok 11

Premlčacie doby

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom stanoviť takú premlčaciu dobu, ktorá umožňuje vyšetrovanie, trestné stíhanie, súdne konanie a vydávanie rozhodnutí v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 počas dostatočne dlhého obdobia od spáchania uvedených trestných činov, aby bolo možné uvedené trestné činy účinne riešiť.

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom stanoviť takú premlčaciu dobu, ktorá umožňuje výkon sankcií uložených po právoplatnom odsúdení za trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4 počas dostatočne dlhého obdobia od daného odsúdenia.

2. Premlčacia doba uvedená v odseku 1 prvom pododseku je:

- a) najmenej desať rokov od spáchania trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov;
- b) najmenej päť rokov od spáchania trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov;

⁽⁴¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2014, s. 39).

- c) najmenej tri roky od spáchania trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.
3. Premlčacia doba uvedená v odseku 1 druhom pododseku je:
- a) najmenej desať rokov po právoplatnom odsúdení v týchto prípadoch:
- i) trest odňatia slobody na viac ako päť rokov; alebo alternatívne;
 - ii) trest odňatia slobody za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov;
- b) najmenej päť rokov po právoplatnom odsúdení v týchto prípadoch:
- i) trest odňatia slobody na viac ako jeden rok; alebo alternatívne;
 - ii) trest odňatia slobody za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov; a
- c) najmenej tri roky po právoplatnom odsúdení v týchto prípadoch:
- i) trest odňatia slobody na najviac jeden rok; alebo alternatívne;
 - ii) trest odňatia slobody za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky.
4. Odchyľne od odsekov 2 a 3 môžu členské štáty stanoviť premlčaciu dobu, ktorá je kratšia než desať rokov, ale nie kratšia než päť rokov, ak zabezpečia, že takéto premlčacia doba sa môže v prípade určitých úkonov prerušiť alebo pozastaviť.

Článok 12

Právomoc

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na to, aby stanovil svoju právomoc vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ak:
- a) trestný čin bol spáchaný úplne alebo sčasti na jeho území;
 - b) trestný čin bol spáchaný na palube lode alebo lietadla registrovaných v dotknutom členskom štáte, alebo plaviacich sa alebo letiacich pod jeho vlajkou;
 - c) škoda, ktorá je jedným zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, vznikla na jeho území; alebo
 - d) páchatel' je jeho štátnym príslušníkom.
2. Členský štát informuje Komisiu, ak sa rozhodne rozšíriť svoju právomoc vo vzťahu k jednému alebo viacerým trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4, ktoré boli spáchané mimo jeho územia, ak:
- a) má páchatel' obvyklý pobyt na jeho území;
 - b) bol trestný čin spáchaný v prospech právnickej osoby so sídlom na jeho území;
 - c) bol trestný čin spáchaný proti jeho štátnemu príslušníkovi alebo osobe, ktorá má v danom členskom štáte obvyklý pobyt; alebo
 - d) v dôsledku trestného činu vzniklo vážne riziko pre životné prostredie na jeho území.

Ak trestný čin uvedený v článkoch 3 a 4 patrí do právomoci viac ako jedného členského štátu, tieto členské štáty spolupracujú s cieľom určiť, ktorý členský štát povedie trestné konanie. Vo vhodných prípadoch sa vec v súlade s článkom 12 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2009/948/SVV⁽⁴²⁾ postúpi Eurojustu.

3. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c) a d) členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby výkon ich právomoci nepodliehal podmienke, že trestné stíhanie sa môže začať iba na základe oznámenia zo strany štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

Článok 13

Nástroje vyšetrovania

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli účinné a primerané nástroje vyšetrovania dostupné na účely vyšetrovania alebo stíhania trestných činov uvedených v článkoch 3 a 4. Vo vhodných prípadoch tieto nástroje zahŕňajú osobitné nástroje vyšetrovania, aké sa napríklad používajú na boj proti organizovanej trestnej činnosti alebo v iných prípadoch vážnej trestnej činnosti.

Článok 14

Ochrana osôb, ktoré nahlasujú trestné činy proti životnému prostrediu alebo pomáhajú pri ich vyšetrovaní

Bez toho, aby bola dotknutá smernica (EÚ) 2019/1937, členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby všetky osoby nahlasujúce trestné činy uvedené v článkoch 3 a 4 tejto smernice, poskytujúce dôkazy alebo inak spolupracujúce s príslušnými orgánmi, mali prístup k podporným a pomocným opatreniam v kontexte trestného konania v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 15

Zverejnenie informácií vo verejnom záujme a prístup zainteresovanej verejnosti k spravodlivosti

Členské štáty zabezpečia, aby osoby, ktoré sú alebo môžu byť dotknuté trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 tejto smernice a osoby, ktoré majú dostatočný záujem alebo tvrdia, že pretrvávajú porušenie práva, ako aj mimovládne organizácie, ktoré podporujú ochranu životného prostredia a splňajú požiadavky podľa vnútroštátneho práva, mali vhodné procesné práva v konaniach týkajúcich sa týchto trestných činov, ak takéto procesné práva pre zainteresovanú verejnosť existujú v členskom štáte v konaniach týkajúcich sa iných trestných činov, napríklad ako poškodená strana. V takýchto prípadoch členské štáty taktiež zabezpečia v súlade so svojim vnútroštátnym právom, aby sa informácie o napredovaní konaní zdieľali so zainteresovanou verejnosťou, ak je tomu tak v prípade konaní o iných trestných činoch.

Článok 16

Prevencia

Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, ako sú informačné kampane a kampane na zvyšovanie povedomia zamerané na príslušné verejné a súkromné zainteresované strany, ako aj výskumné a vzdelávacie programy, ktorých cieľom je znížiť mieru páchania trestných činov proti životnému prostrediu a riziko páchania trestnej činnosti v oblasti životného prostredia. Vo vhodných prípadoch členské štáty konajú v spolupráci s takýmito zainteresovanými stranami.

Článok 17

Zdroje

Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány, ktoré odhaľujú, vyšetrojú, stíhajú trestné činy proti životnému prostrediu alebo o nich rozhodujú, mali dostatočný počet kvalifikovaných pracovníkov a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje na účinné vykonávanie ich funkcií súvisiacich s vykonávaním tejto smernice. Členské štáty, pri zohľadnení svojich ústavných tradícií a štruktúry svojich právnych systémov, ako aj iných vnútroštátnych okolností, posúdia potrebu zvýšiť úroveň špecializácie takýchto orgánov v oblasti trestného práva v oblasti životného prostredia v súlade s vnútroštátnym právom.

⁽⁴²⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2009/948/SVV z 30. novembra 2009 o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní (Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 42).

Článok 18

Odborná príprava

Bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť súdnictva a rozdiely v organizácii súdnictva v rámci Únie, členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa sudcom, prokurátorom, príslušníkom polície a justičným pracovníkom, ako aj pracovníkom príslušných orgánov zapojených do trestného konania a vyšetrovania, v pravidelných intervaloch poskytovala pravidelná špecializovaná odborná príprava týkajúca sa cieľov tejto smernice a zodpovedajúca funkciám sudcov, prokurátorov, príslušníkov polície a justičných pracovníkov, ako aj pracovníkov príslušných orgánov.

Článok 19

Koordinácia a spolupráca medzi príslušnými orgánmi v rámci členského štátu

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vytvorenie vhodných mechanizmov koordinácie a spolupráce na strategickej a operačnej úrovni medzi všetkými svojimi príslušnými orgánmi zapojenými do predchádzania trestným činom proti životnému prostrediu a boja proti nim. Takéto mechanizmy sú zamerané aspoň na:

- a) zabezpečenie spoločných priorít a spoločného chápania vzťahu medzi trestnoprávnym a správnym presadzovaním;
- b) výmenu informácií na strategické a operačné účely v rámci obmedzení stanovených v príslušnom práve Únie a vo vnútroštátnom práve;
- c) konzultácie pri jednotlivých vyšetrovaniach v rámci obmedzení stanovených v príslušnom práve Únie a vo vnútroštátnom práve;
- d) výmenu najlepších postupov;
- e) poskytovanie pomoci európskym sieťam odborníkov zaoberajúcich sa záležitosťami týkajúcimi sa boja proti trestným činom proti životnému prostrediu a súvisiacim porušeniam.

Mechanizmy uvedené v prvom odseku môžu mať formu špecializovaných koordinačných orgánov, memoránd o porozumení medzi príslušnými orgánmi, vnútroštátnych sietí presadzovania práva a spoločných činností odbornej prípravy.

Článok 20

Spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou a orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie

Ak existuje podozrenie, že trestné činy proti životnému prostrediu majú cezhraničnú povahu, príslušné orgány dotknutých členských štátov zväžia postúpenie informácií týkajúcich sa týchto trestných činov vhodným príslušným orgánom.

Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá týkajúce sa cezhraničnej spolupráce a vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach, členské štáty, Eurojust, Europol, Európska prokuratúra, Európsky úrad pre boj proti podvodom a Komisia v rámci svojich príslušných právomocí navzájom spolupracujú v oblasti boja proti trestným činom uvedeným v článkoch 3 a 4. Na tento účel poskytuje Eurojust vo vhodných prípadoch technickú a operačnú pomoc, ktorá príslušným vnútroštátnym orgánom umožňuje lepšiu koordináciu ich vyšetrovania. Komisia môže vo vhodných prípadoch poskytnúť pomoc.

Článok 21

Národná stratégia

1. Členské štáty vypracujú a uverejnia národnú stratégiu boja proti trestným činom proti životnému prostrediu do 21. mája 2027.

Členské štáty prijímú bez zbytočného odkladu opatrenia na vykonávanie svojej národnej stratégie. Národná stratégia sa týka aspoň týchto aspektov:

- a) ciele a priority vnútroštátnej politiky v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu vrátane cezhraničných prípadov a opatrenia na pravidelné hodnotenie toho, či sa dosahujú;

- b) úlohy a povinnosti všetkých príslušných orgánov zapojených do boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, a to aj pokiaľ ide o koordináciu a spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako aj s príslušnými orgánmi Únie a pokiaľ ide o poskytovanie pomoci európskym sieťam zaoberajúcim sa záležitosťami priamo súvisiacimi s bojom proti týmto trestným činom, a to aj v cezhraničných prípadoch;
 - c) ako sa podporí špecializácia odborníkov v oblasti presadzovania práva, odhad zdrojov vyčlenených na boj proti trestnej činnosti v oblasti životného prostredia a hodnotenie budúcich potrieb v tejto súvislosti.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa ich národná stratégia v pravidelných intervaloch nie dlhších ako päť rokov preskúmala a aktualizovala na základe prístupu založeného na analýze rizík s cieľom zohľadniť relevantný vývoj a trendy a súvisiace hrozby týkajúce sa trestnej činnosti v oblasti životného prostredia.

Článok 22

Štatistické údaje

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému na zaznamenávanie, vytváranie a poskytovanie anonymizovaných štatistických údajov o štádiách oznamovania, vyšetrovania a súdneho konania v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 a 4 s cieľom monitorovať účinnosť svojich opatrení boja proti trestným činom proti životnému prostrediu.
2. Štatistické údaje uvedené v odseku 1 obsahujú aspoň tieto existujúce údaje:
 - a) počet trestných činov ktoré boli zaznamenané členskými štátmi a o ktorých sa rozhodlo;
 - b) počet zamietnutých súdnych konaní, a to aj z dôvodu uplynutia premlčacej doby pre dotknutý trestný čin;
 - c) počet fyzických osôb, ktoré sú:
 - i) trestne stíhané,
 - ii) odsúdené;
 - d) počet právnických osôb, ktoré sú:
 - i) trestne stíhané,
 - ii) odsúdené alebo im bola uložená peňažná sankcia;
 - e) druhy a výšky uložených sankcií.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa konsolidované preskúmanie ich štatistík uverejňovalo aspoň každé tri roky.
4. Členské štáty každoročne zasielajú Komisii štatistické údaje uvedené v odseku 2 tohto článku v štandardnom formáte uvedenom v článku 23.
5. Komisia aspoň každé tri roky uverejňuje správu založenú na štatistických údajoch zaslaných členskými štátmi. Správa sa prvýkrát uverejní tri roky po určení štandardného formátu uvedeného v článku 23.

Článok 23

Vykonávacie právomoci

1. Komisia do 21. mája 2027 stanoví prostredníctvom vykonávacích aktov štandardný ľahko dostupný a porovnateľný formát na zasielanie štatistických údajov uvedený v článku 22 ods. 4 Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2
2. Štandardný formát na zasielanie štatistických údajov pozostáva z týchto prvkov:
 - a) klasifikácia trestných činov proti životnému prostrediu;

- b) jednotky počítania;
- c) formát podávania správ.

Zabezpečí sa spoločné chápanie prvkov uvedených v prvom pododseku.

Článok 24

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 25

Hodnotenie, podávanie správ a preskúmanie

1. Komisia do 21. mája 2028 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie uvedenej správy.
2. Komisia do 21. mája 2031 vykoná hodnotenie vplyvu tejto smernice a potreby aktualizovať zoznam trestných činov proti životnému prostrediu uvedených v článkoch 3 a 4 a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie tejto správy vrátane zhrnutia o vykonávaní tejto smernice a opatreniach prijatých v súlade s článkami 16 až 21 a štatistických údajov s osobitným dôrazom na cezhraničnú spoluprácu. K tejto správe sa podľa potreby pripojí legislatívny návrh.
3. Komisia pravidelne posudzuje, či je potrebné zmeniť trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 2

Článok 26

Nahradenie smernice 2008/99/ES

Smernica 2008/99/ES sa vo vzťahu k členským štátom viazaným touto smernicou nahrádza bez toho, aby boli dotknuté povinnosti uvedených členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu uvedenej smernice do vnútroštátneho práva. Pokiaľ ide o členské štáty viazané touto smernicou, odkazy na smernicu 2008/99/ES sa považujú za odkazy na túto smernicu. Pokiaľ ide o členské štáty, ktoré touto smernicou nie sú viazané, tieto sú naďalej viazané smernicou 2008/99/ES.

Článok 27

Nahradenie smernice 2009/123/ES

Smernica 2009/123/ES sa vo vzťahu k členským štátom viazaným touto smernicou nahrádza bez toho, aby boli dotknuté povinnosti uvedených členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu uvedenej smernice.

Pokiaľ ide o členské štáty viazané touto smernicou, odkazy na tie ustanovenia smernice 2005/35/ES doplnené alebo nahradené smernicou 2009/123/ES, sa považujú za odkazy na túto smernicu.

Členské štáty, ktoré touto smernicou nie sú viazané, sú naďalej viazané smernicou 2005/35/ES zmenenou smernicou 2009/123/ES.

Článok 28

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 21. mája 2026. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 30

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli 11. apríla 2024

Za Európsky parlament

predsedníčka

R. METSOLA

Za Radu

predsedníčka

H. LAHBIB